

# ივერია

გაზეთის ფასები:

ფასი	კ.	ფასი	კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი

რედაქცია:  
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.  
ტფლისი.  
გაზეთის დირექტორი  
და განცხადებათა დასაბუჯდად  
ურდ მამარაშვილი რედაქციის და წერილობრივ  
გამყარებას სსიპოვების კანცლარის  
ფსი განცხადების:  
ჩვეულებრივი ტიპოგრაფიული გადმოცემა  
16 კაბ., შვიდიგული—8 კაბ.

„ნიმდისი“ ტელეფონი № 227

„ნიმდისი“ ტელეფონი № 227

**ქ. შუთისუბი**  
**გ ბ ი ლ ის ე ქ ი მ ი**  
**სალომე ი. პერესელიძე**  
მიიღეს ავადმყოფებს ყოველ დღე  
სახლის ქუჩა, შვიდიგულის სახლებში.

**ქართველ ქალთა**  
**საეკერპალაო**  
1 ოქტომბრიდან გაიხსნა და  
მიიღებს კაბებს შესაყვრად.  
იქვე მიიღებენ შეკრდებს.  
მსურველთა შეუძლიან ჩაეწერნენ  
ქრევის კურსებზე.

**პირველი პერკო სემპერ-**  
**ნალო**  
ექიმის ნავსარდადისა  
(კვათში, ვარანთის ძეგლის პირდაპირ)  
ავადმყოფთა ღებენ ექიმნი ყოველ  
დღე, კერძო დღეებს ვარდა.

დღეობით:  
**ბ. ა. ნავსარდადი**, 11—12 საათი. საღმრთოთა, ვენერაული (სი-  
ფილიისა) და საშარდის ავადმყოფო-  
ბანი.  
**შ. მ. ჩოქოვაძე**, 9—10 საათი. სენ-  
თარსის: თვალისა, შინაგანი და ნერ-  
ვისებანი.  
**ზ. ი. ბაბუნაძე**—დილის 11  
—12 ს. ქალთა სენთი ავადმყოფებს.  
**ი. ვ. კარბაძე**, 12—1 ს.

## ფალესტონი

**ჩვენის თეატრის თავგადასა-**  
**პალი**  
(ჩემი ნახსენები)  
დასასრული \*)

ქართული თეატრის მოწყობის სა-  
ქმე 1878 და 1879 წლებში, სე-  
იგი მუდმივად სტენის დასაწყისი სა-  
ინტერესო საგანია, როგორ იწყება  
ყოველგვარ ჩვენებურ საქმის თავი,  
რამდენი დაბრკოლება ხელს უშლის  
გულშემატვალ სურვილს საქმის გამ-  
კეთებლად და მომუშავეთა. სურვი-  
ლი იყო ქართულ თეატრს სიკუ-  
რდენ და სიძველეს მისცემოდა, მაგ-  
რამ სტენის მოყვარულთა სხვა-  
და-სხვა აღზრდა, სხვა-და-სხვა გონე-  
ბითი და ზნეობითი თვისება, სხვა-  
და-სხვა განვითარება ისეთ განსხვავ-  
ებებს შეადგენდა, რომ თითოეულ არ  
ესმოდათ მონაწილეთა როგორ შე-  
თანხმდნენ ერთის საქმის მოქმედე-  
ბაში.

დაწვრილებით არ ვიცი მაშინდ-  
ელი ამბავი, რომ ჩემ ნახსენების წე-  
რილებში მოვიხსენო. მონაწილეთა  
ბარ მქონდა დახლები, მე ვიყა-  
ვი მაყურებელთა შორის. იმ დროს  
შესხებდა ვახუტ დროება. ში და

\*) იხ. „ივერია“ № 212.

**ტფილისის პერკო**  
**სამედიცინალო**  
მეურნალის  
მიხეილ გედევანიშვილისა  
ავადმყოფებს იღებენ ყოველდღე  
ივერია დღეების გარდა  
დილით:  
**3. ი. შიშინაძე**—გზის სენ-  
თარსი, 8—10 საათი.  
**ბ. ზ. მაღალაშვილი**—შინაგანი,  
—9—10 საათი.  
**დ. პ. შინაძე**—სადსტაქტო-  
(საქარაუგარო). 10—12 საათი.  
**6. ტ. მულინი**—ყურასა, ყელისა  
და გზისა—10<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—12 საათი (ორ-  
შაბათობით, ოთხშაბათობით და პარ-  
კვეთსით).  
**ბ. გ. შაბლიძე**—თვალის 12  
—1 საათი.  
**ი. ბ. პ. აბაშიანი**—შინაგანი (სამ-  
შაბათობით, ხუთშაბათობით და შა-  
ბათობით)—12—1 საათი.  
**6. ზ. შიშინაძე**—ბაგუშის (ორ-  
შაბათობით, ოთხშაბათობით და პარ-  
კვეთსით)—12—1 საათი.  
**ი. დ. ბებიაშვილი**—სიფილიისა,  
განსისა და საშარდის—1—2 საათი.  
**ბ. ა. ბაბუნაძე**—საშარდის—1—2  
საათი.  
**ბ. ი. შიშინაძე**—ყურასა,  
ყელისა და გზისა—2—3 საათი.  
(სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და  
შაბათობით).  
**3. მ. მახაშვილი**—ბაგუშისა და  
ყვავილის აგრა—2—3 საათი.

ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გუ-  
ლის ავადმყოფობისა.  
**ბ. ა. კარბაძე**—1—1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>  
საათი. შინაგანი და ბავშვებისა.  
**ბ. ბ. ბუბუაძე**, 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—2 ს. შინა-  
განი და საშარდის ავადმყოფობის.  
სადსტაქტო:  
**ი. ვ. კარბაძე**, 5—6 საათი.  
**ბ. ა. ნავსარდადი**, 6—7 საათი.  
ნერვების (ელექტროტერაპიის) ვე-  
ნერაული და კანის ავადმყოფობისა.  
**ბ. ა. ნავსარდადი**, 7—7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> საათი.  
**ბ. ი. რაფაელი**—სამედიცინალო  
გამოიკვლევს ქიმიურად, მიკროსკო-  
პიულად და ბაქტერიოლოგიულად  
შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს ტ. სხვ.  
რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწე-  
რის ფასი ათი შუბრი; ღარიბთათვის უფ-  
ასოდ; ფსიქონალითა და ოპორტიუნი-  
სათვის—მარტობით.  
**ი. ბ. აბაშიანი**—გაუკეთეს  
სახლში მსურველთა „მასსეს“ აუტორის  
ყვავილის და გამართვის საექიმო გე-  
ნსტრის ექიმების დანიშნეთი. მიზა-  
რითი 11—1 საათამდე.  
დაქრტომა სამედიცინალო დოქტო-  
რის შიშინაძის ნავსარდადისა.  
*Первая частная лечебница Д-ра На-*  
*вашвили.*  
Тифлис, противъ памяти. Воронцову.  
(—1—5).

დავკარგავთ. 50 წლის დღეს-  
სწავლი მარტო თეატრის დღე-  
სასწავლი კი არ არის, ის ლი-  
ტერატურის დღესასწავლიც არის,  
რომლის მოძრაობა თეატრთან იყო  
შეერთებული, მისი ისტორია თეატრ-  
ის ისტორიისაა არის შეფარდ-  
ებული, ამას ნუ დავივიწყებთ. დღესასწა-  
ვლის მოახლოებისთვის ჩვენი ვლი-  
ნებრივად ავტოკატო. თეატრის  
შეერთების საქმეზე შევიძლია ცო-  
ცხალი ენა და კალმის ვაშლი, თეატრის  
თუ სხვა საქმეებზე ვერ მოვიხერხებ-  
ბო. კიდევ ვიკვირ, დროს ნუ დავ-  
კარგავთ. მოხდა 2 იანვრის დღეს-  
სასწავლამ იქნება ახალი ხანი გავე-  
ჩინოს განახლებისა, გამოაკლდე-  
ბისა თეატრშია და მშვერლობა-  
შია.  
გადვძლი ჩემ საუბარს თეატრის  
შესახებ.  
მონაწილე არ ვიყავი, მაგრამ შო-  
რიდან მაინც მანტრესებდა საქმის  
შედეგობა. 1878 წელს ძნელი იყო  
გვეთქვა: ქართული თეატრი, სტენი  
გვექმნება, თუ არა?  
ამისთვის საქორი იყო საზოგადო-  
ებისა და სტენის მოყვარულთა გე-  
გოთ: შესაძლებელი მუდმივი სტე-  
ნის მოვლა და შენახვა თუ არა? სა-  
ცად უნდა გამოეცადნათ და გავე-  
ბათ წარმოადგინებ. ამ განზრახვით  
შესდგა ამანაგობა. თუ მონაწილე-

**საღამოთი:**  
**დ. ა. ბაბუნაძე**—შინაგანი  
და ბავშვებისა—5—6 საათი.  
**ი. ბ. ბაბუნაძე**—დღესას-  
წავლის 5—6 საათი.  
**ს. ი. ბაბუნაძე**—შინაგანი და მ-  
სხვა—6—7 საათი.  
სამედიცინალო საქმისა სწავლი ოთხ-  
ნობი და კანონები ბაქტერიოლოგიურ  
და მიკროსკოპულ გამოკვლევათა-  
თვის.  
ფსიქონალითა დარიგებისა 50 კაბ.,  
დანარჩენი—მარტობით.  
ქუჩა, ნიკოლოზის ქუჩა, სხვადა-  
სხვა მუდმივი, № 21 (განცხადების ქე-  
ლის შინაგანი).  
ლიტერატორი სამედიცინალო ბ. ა. ბა-  
ბუნაძე

**ქ. ს. გელიშვილი**  
ში ი ღ ე ბ ს  
**ყელისა, ცხვირისა და ყური**  
ავადმყოფებს.  
დილ. 9—11 ს., საღამოზე 5—7 ს.  
მიხეილს ქუჩა, ნუშნის ქუჩის პირ-  
დაპირ. Михайловская, противъ кир-  
(100—31—47).

**მ. გ. გელიშვილი**  
(გეტემბურგის (მადრის) ქუჩა, სხვა  
№ 11).  
სწავლობს შინაგან სნეულებათა შე-  
წერადად და ბავშვებს ყოველ დღე  
12—დღის ნაშუადღეს 1 საათამდე.  
(6—163—6)

წინადადებით. ამანაგობაში იყო  
მონაწილე, სხვათა შორის, ა. ავალი-  
შვილი.  
ერთმანეთზე მყოფობით რამდენ-  
ინამუე წარმოადგენის გამართვამ და-  
მტკიცე, რომ ნილადი უყვე მომზა-  
დებული და საქმისთვის საქორი იყო  
ხელმძღვანელები ამოერჩიათ სტენის  
მოყვარულთა, მათ ამოერჩიეს ხუთი  
კაცი: დი. ყოფანი, გ. თუშანიშვილი,  
ნ. ავალიშვილი, ად. სარაჯიშვილი  
და იოს. ბაქრაძე. ამთ შედგინეს  
კომიტეტი. იმის საგანი იყო მისე-  
ლი აქტებზე მოთამაშეთა შორის  
უთანხმოება, წესი ჩამოეგდო და დო-  
სი შედგინათ; რიგინი რეპრეტა-  
რის შედგენაზე გზავნათ, გარდ-  
რობი და რევიზიტი მოეწყოთ, ფუ-  
ლი ემოწინათ და პიესების დამწერ-  
თათვის პრემია გავრჩათ. მთ შედ-  
გინეს დასი, რომელშიც მონაწილე-  
ობდნენ ქალები ნატ. გაბუნია, მარ.  
ყოფანი და ბარ. კორთლი, ვევე-  
ნი: კონსტ. ყოფანი, გ. აბაშიანი,  
შ. შიშინაძე, ზაალ მაჩაბელი და  
ავტ. ცაგარელი.  
ძველი და ახალი მოგორებულთა  
ფული თეატრის სასარგებლოდ 800  
მან. კომიტეტი ტანისამოსის შექმ-  
ნის მოახმარა. ფული იყო საკო-  
რდო და კომიტეტი საზოგადო-  
ებულ ანაურო ბანკს. მაგრამ ბანკის  
უარი უთხრა, რადგანაც ოფიციალუ-

კერძის, 10 ოქტომბერს, დილის  
11 საათზედ სათავად-ანაურო ბან-  
კის დარბაზში მოხდებოდა **წლიური**  
**საზოგადოებრივი** კრება ქართული  
დრამატიკის საზოგადოებისა.  
განსახლებული საგნები:  
1. წლიური ანგარიში გაგვემოხსნა,  
2. საზოგადოების ხარჯთა-აღრიც-  
ხვა დამდგვი წლისათვის.  
3. საჩუქრიო კომისიის წევრთა  
არჩევნები.  
4. საზოგადოების ახალ წევრებთა  
არჩევნები.

## ახალი ამბავი

გუშინ, 4 ოქტომბერს, დი-  
ლის 9 საათზედ, ბაქოვან ტფილი-  
სში გამოიხატა მიწა-მოშენებისა და  
სახელმწიფო ქონებათა მინისტრმა ი.  
ს. ერმოლოვმა. მინისტრს განზრახვა  
ქვს ავლით დათვლიეროს ოდისის  
მამული. მინისტრს თან ახლავან მის-  
ი რწმუნებულნი ი. ს. მელედვენი,  
კავსიის სასოფლო-მეურნეობის ინ-  
სპექტორი ვ. ნ. გეგეცი და აგრო-  
ნომი თევ. ი. ზ. ანდრონიკაშვილი.

საქართველოს საეკონომიკის  
სამინისტროს კოლეგიის დასარსებლად  
და შესახებ უნ ხოვანთა მდგომარე  
და მომავალ წლისათვის დამატებითი  
კრედიტი 10 თასი მან.

გზათა მინისტრმა თევ. ხილ-  
კომა წინადადება მისცა ამერ-  
კეთის რკინის გზით უფროსს,  
რად და წესიერად მთავრობისგან  
დამტკიცებული და წესებულენა არა-  
ფერი იყო ქართულის თეატრის გა-  
ძლიერებისათვის.

მართალია, კომიტეტი არსებობდა,  
მაგრამ მის მთავრობის სანქცია არა  
ქონდა. ქართული თეატრის კომიტე-  
ტმა შეადგინა კერძო პირთა 1879 წ-  
ის პირთა შემოკლებით მო-  
გვასეს.  
1879 წელს 8 მაის ჩვენ ქვემო  
სხენებულთა შეგვართ ურთიერთ შო-  
რის შემდგომ პირთა: ვალდებულნი  
ვართ ქართული ტრუპა (დასი) გვეყა-  
ნდეს წარმოადგინების განსამართავად  
აქლის სექტემბრიდან ქალაქ ტფი-  
ლისის და საზოგადოების სხვა ნაწი-  
ლებში, მიგვიჩაოვთ მას ნივთუ-  
ლობა, ვასესხოთ ფული პარობით,  
რომ უკან დაგვიბრუნდეს, დავასაწე-  
ქით პიესების მწერლები; დასამ  
ჩვენის ნებართვით უნდა გამარ-  
თოს წარმოადგინებ და ამის ანგარი-  
ში უნდა მოგვეცეს; ვალდებულნი  
ვართ გადავცეთ ჩვენი ქონება, საქ-  
მეები და ანგარიშები ქართული დრ-  
მატიკულ საზოგადოებას, როცა მის  
წესებებს მამართებლობა დაამტკი-  
ცებს.)  
კომიტეტი რეკონსორტი მინდო  
თავის ევრს გ. თუშანიშვილს, რომ-  
ელიც 1878 წელსაც რეკონსორტი  
და. თეატრის კერძო ამანაგობაში

ჩინობრეთ ყარის რკინის გზა დასაბ-  
თავრებულად და სარეკონოდაა.  
ამიტომ ამ მოკლე ხანში შესდგება გან-  
საკუთრებული კომისია გზის ჩასაბა-  
რებლად. ყარის გზა უნდა ჩაიბაროს  
ამიერკავკასიის რკინის გზის სამმარ-  
თველი ამ და წლის ნოემბრისათვის,  
ხოლო თუ ოქტომბერში კომისია  
ვერ გათავდა მუშაობა, მაშინ ყარის  
გზის საბოლოოდ ჩაბარება მოხდება  
მომავალ წლის გაზაფხულზედ.

\* 2 ოქტომბერს ტფილისში და-  
ბრუნდა ამ შეუდგა თავისი თანამ-  
დებობის აღსრულების ტფილისის სა-  
მონსარტლო პალატის უფროსი თავ-  
მჯდომარე სენატორი ს. ბ. ვრასკი.

\* 2 ოქტომბერს ტფილისის  
ოლქის სასამართლოში გაიჩნა ტუ-  
ლისის ცხენის რკინის გზის უსახე-  
ლო სსოგადოების შეუდგომლობა  
იმის შესახებ, რომ შეტყობილ იქ-  
ნას ტფილისის ცხენის რკინის გზის  
წარმოების კონცეისის გასაცემი სა-  
ჯარო ვაჭრობა. სასამართლომ არ  
შეიწყარა ეს შეუდგომლობა.

\* 30 სექტემბერს გამოავდა სო-  
ხუმში ბლეულობის გამოყენა. 1-ლ  
ოქტომბრისათვის დანიშნული იყო  
ჯილოდების გაცემა გამოყენილ ნა-  
წარმოებისათვის.

\* 2 ოქტომბერს გვიდა ტფი-  
ლისის ცხენის რკინის გზის წარმო-  
ბის კონცეისის აღების შესრულთა-  
გან განცხადებათა წარდგენის ვადა.  
ამ დღეს ქალაქის გამგებამ განიხი-  
ლა ყველა განცხადება, რომელიც  
წარდგენილია შემდეგ ფორმებსა და  
კერძო კაცებს: 1) აგლიოსის\* სა-  
სოგადოებას; 2) ბელესტა გამგებმა  
კელნი აქეს; 3) ბეტერბურგის სა-  
სოგადოებას\* უნიონს\*; 3) მ. ბურ-  
ეუთ პარიკიდან და 4) ი. პოლ-  
ტარაკის. გამგებამ ყველა განცხად-  
ების წიკითხვის შემდეგ მიანიჭა გა-  
მგებობის წიგნის თავ. ვ. ჩერტკეზი.

იგივე დარჩა 1879 და 1880  
წლის.

1879 წლის სექტემბრიდან 1880  
წლის 1 მარტამდე ის იგივე თავში  
საბოლოო სტენის დასა გამოარა 26  
წარმოდგენა, ესე იგი თავში ხან ოთხი,  
ხან ხუთი. ეს დღე წინ წა-  
სვდა იყო საქმისა. ითამაშეს  
38 ზიგა, ამათში ძველი ზიგა იყო  
18 და დანარჩენი 20 პირველად  
წარმოდგენილი, რომელთაგან 11  
ზიგა სულ ახლად დაწერილი იყო  
საუფრად განახლებულ სტენისათვის.  
ეს უკანასკნელი გარემოება,  
ახალი ზიგების გამოყენა, საბუთია  
იმისი, რა ინტერესი აღძრა მწერ-  
ლობაში განახლებულმა სტენამ. ამ  
გვარზე ინტერესი აღძრა საზოგა-  
დოებაში, რომლის დააფასებლად  
საკმაოა მოვიხსენო, რომ თე-  
ატრის ექვსისთვის განმავლობაში  
26 წარმოდგენიდან შემოსავალი ჰქო-  
ნდა 10,948 მან.

ზემოხსენებულმა სტენამ ასე ე-  
გრად ჩაიბარა და საზოგადოება დაა-  
რწმუნა, რომ მუდმივი სტენის შე-  
ნახვა შესაძლებელი ყოფილა. მაგრამ  
შეგ მომუშავენი, ესე იგი კომიტეტი  
და არტისტები ისე იყვნენ აშლილი-  
ნი, რომ მუდმივად საფუძვლებელი იყო  
თეატრის საქმე. მუშაობა მუდმივი  
სტენის დიდი უნდოდა, არტისტები  
კი მთელის საქმის წყაყანას თავის

შვილს სამკურნო მოხსენების წარდგე-  
ნა; მოხსენებაში უნდა შეიღებებო-  
დადგებულ იქნას ვეცლა წინადად-  
ება და აგრეთვე ვეცლის უსახელო  
სსოგადოების ხელშეკრულობის წა-  
რწმუნდელი პროექტი. მოხსენება წა-  
რდგენილია სამკურნო 12 ოქტომბერს.

\* 2 ნმა 5. 5. გოროდენსკომ  
კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებას  
ამ დღემში ცნობები წარდგინა  
იმის შესახებ, თუ რა მდგომარეობა-  
ში იმყოფება მებარეშეობა თელა-  
ვის მახლობლად და სიღნაღისა და თო-  
ნეთის მახლობლად ზოგერთ ადგილებ-  
ში და აგრეთვე იმის შესახებ, თუ  
როგორია იყო წყლის ამ ადგილებში  
პარკის მოსავლი. ამ ცნობებიდან  
სჩანს, რომ აღნიშნულ ადგილებში  
წყლის დარიგდა 54 ათასი მისხალი  
აბრეშუმის თესლი 19,800 მანეთისა  
(მისხალი—36 კა.); მოვიდა 44,000  
ფუთი პარკი, რომლის 1/3 ი. ი.  
11,000 ფუთი თესლის გამოყენებით  
მიეკა, ხოლო დანარჩენი 35,000  
ფუთი პარკი გაიყიდა 12 მან. ფუთი.

\* სიღ. მენგიაურიდან გვწერენ,  
რომ აქ სწორად იკარგება გაზეთე-  
ბი; სწორად-ი ორი და სამი ნომერი  
ერთად მოვიდა. ურიგო არ იქნება  
ყურადღება მიუქციოს ამ გარემო-  
ბას, ვისიც ჯერ არს.

\* ამ ქაილ ამიერკავკასიაში და-  
ლანს ამერიკულ და ინგლისულ კაბო-  
ტილისტთა წარმომადგენელნი, რომ-  
ელთაც ვარაუდ აქვთ გაიციონ კავ-  
კასიაში წარმოების საქმე, რათა შე-  
დგენ შეადგინონ დიდი სააქციო სა-  
ზოგადოება ადგილობის სარწყავად.  
წყობილების განსარტოვად და აგრ-  
ეთვე წესიკვლიების, ზეთის სახდელ-  
შეკრისა და სხ. ქარხნების ასაგე-  
ბად.

\* გუმნ, 4 ოქტომბერს, გაემ-  
გზავრენ სამსახურის გამო ახალცი-  
ხისა და ახალქალაქის მახლობლად ტფი-

ლისის ოლქის სასამართლოს თავ-  
მჯდომარე მ. მ. შარდინი და ბრა-  
დმდებელი ე. პ. ნიმანდერი.

\* ღვინის წარმოების განსწეს-  
ვად დღინასთა სამინისტროში  
დანიშნულ კომისიის განუზრახავს,  
რომ ღვინის მოხარის მოსამატებლად  
წინადადებულ იქნას კარვად დაწ-  
მენილი სპირტის ხმარება, სიმაგრით  
არა ნაკლებ 96 გრადუსისა. სპირტი  
ქაქისაგან უნდა იყოს გამოხდილი.  
ასეთი სპირტი, იმას გარდა, რომ  
ღვინის სიმაგრეს მოუმატებს, შეა-  
გრებებს მის დამატებას და ააცდენს  
გაფუქებას.

\* გუმნ, 4 ოქტომბერს, სიღ-  
ნაღში გაემგზავრა გამიჯნის საქმე-  
თა გარდასწყვეტად ოლქის სასამარ-  
ტლოს მე-2 სამოქალაქო განყოფი-  
ლება, რომელიც შესდგება თავმჯ-  
დომარის ამხანაგის ი. კ. სავიციისა  
და წერეთა ა. ს. სემეგალივისა და  
ლ. ნ. სტიანოვისკისაგან.

\* ქალაქის გამგებამ წინადა-  
დება მიიღო ტფილისის გუმბრან-  
ტორისაგან იმის შესახებ, რომ წარ-  
მოდგენილი ქალაქის მოუარისი,  
გამგებების ქვითა და სავაჭრო-სამე-  
ურნეო ზედამხედველთა უკანაფისა  
და ხერხენოვის განმარტება სსენე-  
ბულ ზედამხედველთაგან ქალაქის  
ფულის გაფლანგვის შესახებ, ამ წი-  
ნადღებდგან სჩანს, რომ ამ საქმის  
გამო შეიძლება ბრილი დედოს ქა-  
ლაქის მოუარისა და გუმბრან-  
ტორისა, რომელთაც გუმბრან-  
ტორის გაფლანგვა და დანაშაუნი-  
კი პასუხის გებაში არ მიუკთა.  
(\* კავკ.)

\* კავკ.-ს სეუტყვია, რომ მო-  
მავლ წლის აღმდგეიდან ტფილის-  
ში აღადგება საქარხნო ინსპექტო-  
რის თანამდებობა.

\* კავკასს\* აუწყებენ, რომ საერო  
განათლების მინისტრი ტ. ს. ნ. 3.

მოგოლბოვი, რომელიც ამ ქაილ  
კორეში იმყოფება, ველ გამხდარა  
და ამიტომ მისი მოსვლა კავკასიაში  
ჯერ მოუფერხებულა.

\* 3 ოქტომბერს დაარსდა ავ-  
ლაბრის საქალაქო პირველ-დაწყე-  
ბითი სკოლა, რომელიც კახეთის  
მოედლებზედ იმყოფება. სკოლის კურ-  
სთვის დროს შენდვა ახორციე-  
ლი შენდვებზე მოხდა: მრავალმა საბაქო  
სტუმრებმა, რომელნიც 12 საათი-  
სათვის იყვნენ მიწვეული სკოლის  
კურსთხევაზედ დასაწყებად, სკოლეს  
ვდიანი უწყება წარუჭრით. სავან-  
გებოდა, რომელიც აღნიშნული  
იყო, რომ სკოლის კურსთხევა მო-  
ხდებოდა ნაშუადღევს პირველ საათზე-  
და. მაგრამ როცა დანიშნულ დრო-  
ზედ მიწვეული საბაქო სტუმრები  
სკოლაში მოვიდნენ, ყველაფერი დი-  
დის ხნის გათავებული იყო, და მათ  
იქ დახდეთ სულ სხვა გვარი. საბა-  
ტო\* სტუმრები და ქალაქის მოუ-  
არე, რომელიც სკოლაში იხილდა\*  
და ყოველსავე ამას რაღაც გაუგებ-  
რობას აწერდა. (\* კავკ.)

\* აბ. მ. ა. ს პეტერბურგიდან დე-  
პეუთი ატყობინებენ, რომ სახელმწი-  
ფო სამკუ მომავალ სხდომებზედ  
განიხილეს ყარის და ბათუმის ოლ-  
ქების ადგილ-მამულის საქმეს.

\* როგორც აბ. მიმ. ს. აუწყ-  
ებენ, სთავაზო მოაგრობას არ შე-  
წყურებია შეუდგომლობა იმის  
შესახებ, რომ ოზურგეთის საქალაქო  
სასწავლებელი გადაკეთებულ იქნას  
დახალ სამეურნეო სასწავლებლად.

\* ქუთაისიდან აბ. მ. ა. ატყ-  
ობენ, რომ ამას წინაღ იქ, საშე-  
დრო გუმბრანტორის ო. კ. გერმე-  
ლიანის თავმჯდომარეობით და თა-  
ვად-ანაურთა საგუმბრანო და სამა-  
ზოწანიშნობილია და დეპუტატო-  
მინისტრობითა შესდგა განსაკუთრე-  
ბული საკრებულო. ამ საკრებულომ  
განიხილა თავად-ანაურთა ადგილ-

ზავილი ზიგა სუსტი ან სრულე-  
ბით გამოუსადგერი მიხეც უნდა  
ყარითხათ. ამ საღამოებზე ერთი-  
ბოდა და ერისთავის, რაჯ. ელისთა-  
ვის, ავტ. ქავარლის და სხვათა ზიგ-  
სები, რომელნიც იმავე წელს ითა-  
მაშეს.  
ამვე წელს იფიქრეს, რომ საშე-  
დამო ქართულ თეატრს ეკარგება  
მისეთი დაწესებულება, რომელიც  
მხარობილობისაგან დამტკიცებელი  
უნდა იყდეს და შეწყურებულა. ამი  
სათვის დამატებულ საზოგადოების  
წესდება დააწერეს ნიკ. ნიკოლა-  
ვის. წესდება დამტკიცებულ იქნა  
22 ივლისს 1880 წ.—ღვეინდლამ  
დღის წესდება არის ხელ-მძღვანელები  
დრამატულ საზოგადოებისა. მეორე  
წელს (1881), საზოგადოებამ გამ-  
გვობა აირჩია და მის წევრე-  
ბად გამოვიდნენ: თავმჯდომარედ  
ილია ქავკაძემ, მის თანაშემწედ  
აკაკი წერეთელი, მღვიმედ კოსტანა  
ყიფიანი, ხაზინადრად გიორ. თუანი-  
შვილი, და წევრებდ რ. ერისთავი,  
ნიკ. ქანაოვი და მიხ. ქაიხოსროსძე  
ყიფიანი.

საზოგადოებამ ამ გვარად დაიწყო  
ხელმძღვანელობა ქართულის თეატ-  
რისა და მისი მოქმედება გრძელდ-  
ება დღემდღემდე. საზოგადოების  
მოღვაწეობა ამ საქმეში აუცალკე-  
ბელი შეიქმნა. მისი ისტორია იქნება

მამულის კერძო გარდასახადთა ხარჯთ-  
აღრიცხვისა და გვწერის შედგენა-  
დამტკიცების არსებულს წერსარი  
შეცვლის საქმე, საკრებულომ სასუ-  
რებლად სცნო, რომ ხსენებულ  
ხარჯთა აღრიცხვისა და გვწერის პრა-  
ქტიკის შედგენა დამტკიცება მიენ-  
ლოს ადგილობრივ თავდა-ანაურთ.

\* იმავე გავტესთ აუწყებენ, რომ  
მიწა-მოქმედებისა და სახელმწიქო-  
ნებათა მინისტრის გრმოლოგს, როცა  
ეს უკანასკნელი ტფილისში იმყოფე-  
ბოდა, სიღნაღის მახლობლად მდ-  
ი. გოზალოვმა სთხოვა: დაარსებულ  
იქნას ველიციების სკოლისათან მგე-  
ნახეობისა და მკვლევობის კურსე-  
ბითა. კურსების ხელმძღვანელობას და  
ლექტორობას ჰქონდალობს თითონ  
გოზალოვი, როგორც მკვლევობის  
მცოდნე კაცი. ამასთან იგი მოსწავ-  
ლებთა პრაქტიკულ მოვლენობისათ-  
ვის უზომბს სკოლას თავისი ადგილ-  
სოფ. ველიციებზე. კავკასიის საზო-  
სწავლო ოლქის მზრუნველი, რომ-  
ლის წინაშეც აღძრა გოზალოვი  
შეუდგომლობა, თანაგრძობით მოე-  
კიდა მის განზრახვას და გადასდო  
კურსების დასაარსებლად 100 მან.  
ერთ დროებითადა და ასახი მან. ყო-  
ველ-წლიურად. მინისტრისათვის-  
კი მან გოზალოვს უთხოვია 7 ათასი  
მან. ამას გარდა მანი გოზალოვი წი-  
ნადღების იძლევა გამართოს სიღნა-  
ღის მახლობლად რამდენიმე საჯარო ლე-  
ქტია მკვლევანობისა და მკვლევანობის  
შესახებ.

\* 28 სექტემბერს, ქ. სახელმწიფო,  
ტფილისის ოლქის სასამართლოს გან-  
ყოფილებამ განიხილა საქმე სახელების  
მგზავრებისა აწმად ტასტატისა და  
ფანანგისა ეკანაგაროვას, რომელთაც  
მისი მგზავრებისა, რომ იმისა მის  
წდას 17 მარტს სახელებისა ახლა  
თავს დაქსნენ და გამარტეს ქუთაისის  
მხარის მგზავრებისა ფანანგ და სამ-  
სონ მგლამბია. ბრალდებულმა პასუხის  
გებაში ექმნენ მიტყუდნი ზოგადიანი

ჩენი თეატრის ისტორია ამ ცხრა-  
მეტის წლის განმავლობაში. მისი  
სუსტი მოქმედება იყო ამ ხნის გან-  
მავლობაში თეატრის სისუსტე და  
ლონიფი მოქმედება—სტენის გამო-  
კეთება. იმისთანა ხანაც იყო, როცა  
ეს მისი მიუყურებო თეატრს უქადლა  
მოსაზობს და მის სახმედობად  
ხელ ახლად ფხიზლდებოდა. წარსულ-  
მა დრომ დაგვარწმუნა, რომ დრამა-  
ტულ საზოგადოების ხელმძღვანე-  
ლობა ერთად ვერა ღონისძიება  
ჩვენს ყოფაში ქართული სტენის  
არსებობისათვის, მის საქმის წინ წა-  
შევიტათვის და მომავლის უკეთესის  
მიწყობისათვის. საზოგადოების წეს-  
დება კარვად არის შედგენილი და  
თავის პროგრამით ფართო ასარგებ-  
ბეუ მოხაზული. მის მტად დროსა  
რომ დაეგმარათ მისი აუჯებებს და  
შელონიერებს. საზოგადოების მუშა-  
ობაზე და ჯერობად განზრახვა იყო  
მაქვს ვილპარაკო, მე მხოლოდ გარე-  
ხსენე წინა დროს თავდასაყო-  
ლი ჩვენს თეატრისა, რომ მეგვრე-  
ბინა რა მდგომარეობაში იყო ჩვენი  
სტენა, სანამ საშუალოდ დასი და სა-  
მუდამო მისის მზრუნველების დაწე-  
სებულება ფესს მოიკიდებდა.

ჯერჯერობით ამით ვთავებ.  
პეტრე უფაშვილი  
4 ოქტომბე, 99 წ.

თულ სიტყვებში: „Милостивый  
Государь.“ ყოფიანი ანთით: „Вы  
сами милостивый государь. Я—  
Дмитрий Иванович.“ წამოხტა  
კრებიდა გვიდა. ვერაფერმა ბოლი-  
შის მოხდამ და თხოვან ვერ გასკ-  
რა. ყოფიანმა ამ დღემდა თავი დაანე-  
ბა კომიტეტს და მტრეუ ბალოდ დასო,  
კომიტეტი არა ცილოლობს დრამა-  
ტულ საზოგადოების წესდება დამ-  
ტკიცესო. წესდების დამტკიცების  
თვის ყურის მტყულად იქ. ავა-  
ლიშვილი და ალ. ჩოლაყავილი  
ყოფილიყვნენ თურმე ამორჩეული.

დასაშუა წევრები ერთმანეთის ეწ-  
ხებდომდენ და გართ საზოგადოე-  
ბაში ვინ იცის რას არ გინდა ლა-  
პარაკობდენ კომიტეტის შესახებ;  
სამართლო ლაპარაკს ავრცელებ-  
დენ თავის მოვალეობის გატყობი-  
ბის მიზეზით.  
ამ წელს 1879 წ. შემთხვევა მქონდა  
დამსწერბელი კომიტეტის ხდომბის,  
რომელიც ახალ ზიგების კითხუ-  
ლობა ამისათვის დანიშნულ საღა-  
მოებზე, ჩვეულებრივად წესი ჰქონ-  
დად, რომ ავტორებს წყობიანთა  
თავისი ახალი ზიგა. თუ ავტორი  
ტფილისში არ ცხოვრობდა, მაშინ  
ერთი წევრი კითხულობდა, რა  
სთხებას, რასაკვირვებია, საშუალო  
უნდებოდა და კომიტეტს მიმე-  
საქმედ აწვა კისრად. ზოგის გამოგ-



კაცის სამშობლო კონფერენციის და დგინდების თანხმად, დაყოფილია ელექტრისის მინისტრების თუ არ ეშვება...

დღე პორის. გასაყვანილია თურმე ავად გინდობა და მიხედობა: რაც უნდა შორს იყოს, გზა არასდეს არ ახერხებ თურმე.

# დებემა

(რუსეთის დებემა სააგენტოსაგან) 2 ოქტომბერი

**დაჩმუბადნი.** ხელშეწყვე იმპერატორი და დღევანდელი იმპერატორი ცოდნის 11 სათზედ მოარბობინდენ წირვანდ ახალს მკვლესიში და შედგენ ხელახლა დამბუნდენ ვოლფგარტირის სასახლეში.

**ლეი სმირი.** ორანეს რეპუბლიკის ჯარმა ტინეტვის გასაფლს იქით 38 მილი გიარა.

**ლონდონი.** ახალშენთა სამინისტრომ მიღწერის დებემა მიიღო, რომელშიაც ნათქვამია, რომ მატარებელი განადგურებულ იქნა კრაისის მახლობლად. მეუკნიდან 37 მილის სიშორეზედა.

**ლონდონი.** სამხედრო მინისტრომ შემდგენ დებემა მიიღო მთავარ-სარდლის კაპიტანდრედან: „მატარებელი ორის ზარბაზნით აქედან მიეკენა იქნა ვაგზავნილი. წასულ დანებ მატარებელს კრაი-ბაუმი თავს დაესხა რუსული ავილოთ, რის გამოც მატარებელი მოწინად გადასულიყო. შედგენ ნახევარი საათის განმავლობაში ბურები თავთვის ესროდნენ, მერე ხელთ ჩაიგდეს მატარებელი მდებარეობა და კრაი-ბაუმი შუა სატელეგრაფო მათეულში დაწვიტეს, დაწვიტული ამავი იმის შესახებ, თუ რამდენიმე კაცი დაიღუპა, ჯერ არ მოსულა.

**კაპუბადნი.** მანისისტის გარდა ყველანი, მატარებელში მყოფნი, ბურებმა ტყვედ წაუყვანეს.

**ბადრილი.** ამბობენ, რომ ბარცლონაში საღამოთი შეტაკება მოხდა ჯარსა და მანიფესტანტებს შორისა.

**ბარცლონა.** მანიფესტანტები გარდა ყველანი მანიფესტანტები ფირი ნელი, რომელიც დიდ სამაზურს უწევს თურმე მეცხვარებს და სამავალითდ მწყობას ცხვარს, ამ ფირიველს ამერიკელნი აუბის ემბიანი, მარტო ცხვრებს არა მწყობას ვაჟი, იგი სამავალითდ უვლის თურმე შინაურს ფირიველს—ბატებს, ინდაურებს, იხვებს და სხვას. გარეგნობით ავამი წერისა ჰავებს, მაგრამ იმაზედ უფრო—მოზრდილია და ლამაზი. გარეულ ავამები ტყეში სცივობენ. დაპეროს ავამს აღეოდ აწვევენ სახლს და აშინაურებენ. ცხვრის ფარში დანს ერთსულობას და თავაობდბას ირენს თურმე ეს უკანაური ფირიველი, დილით ადრე ცხვრის სათვარად აშობს, ფარს ამაყად უკან მისდგენ და მიერეკება. საღამოთი ვინ მოუძღვრს მღელღეოთ, რომელიც ცხვარს გასა შექმნის და გარეულად გადაეშვება, ავამი იმ წამსვე იმასთან განდბა და თავისი ნისკარტით ურის ფარში შეადგენს. პატარანს ხმას აკობ ძალით მაღლ ეწვევა. ამასთან ყველაფერი იმთავითვე პატაროს, როდესაც პატარანი დიდ ხანს ვერა ჰხედვს, მოწყვნილი და ფრთებ ჩამოშვებული დღის, კტასა და ძალს მტრულად მსყვეს, რადგანაც თავის მტრებებდა სოვლის იბით. როდესაც კატს პატარანს ჩხვრებდენ დაიხანებს, არ შეიძლება ავამმა ხეობი არ აუტყვის, არ გაავდოს კატა და თვით არ მოუხდეს გვერ.

რის, შემდგენ იუწყებანი ფრებურ-გადან: „მატარებელი გავდა აქედან 30 სექტემბერს; ამ მატარებელზე 15 კაცი და ორი ზარბაზანი იყო. დილის 11 სათზედ წინ ბურები დახმუნდენ და ბრძოლა აუტყვეს. 3 სათამდე ბრიტანის რაზმმა ვერ შესწლო აყრილის რელსების დაწყოება და გზის გამართვა ფრებურგასა და მეფენგის შორის. ბრძოლა ცხარე იყო.

„Times“-ს ატყობინებენ ლედი-სმიტიდან, რომ აქ მომავალი ჯარი ორანეს რესპუბლიკის ბურებგან ბისა 12,000 კაცისაგან შესდგება.

„Daily Telegraph“-ს ატყობინებენ, რომ ბრძოლა ბურებს და გენერალ უილიტს ჯარის შორის უყვედ დაიწყო. უილიტს იმედი აქვს, რომ უტყველად გაიმარჯვებს.

როგორც „Daily News“-ს იუწყება, ბურები დაცვენ მეკინგს, მაგრამ უყვე რამდენჯერმე დამარცხებულ იქნენ.

**ლონდონი.** „რეიტერის“ სააგენტო „ზოგიერთ საღამოს გახვებში დაბეჭდილია დებემა ბრძოლის მოედანდგან გამოგახვნილი, რომელშიაც ნათქვამია, რომ ბურები ხუთშაბათს, შუადღისას, შეუდგენ მეკინგის ალვის შემოტყუასათა. ჯერ არ იციან, როგორ გათავდა საქმე მაგრამ ინგლისელებს ეზინიანთა, რადგანაც ბურების არტილერია ინგლისელებისზედ ძლიერია.

**ბადრილი.** სამინისტროს კრიზისს მოელოან.

**ლონდონი.** „რეიტერის“ სააგენტო „საღამოს გახვებში დაბეჭდილია კაპიტანდრედან მოსული დებემა 2 (14) ოქტომბერს, რომელშიაც ნათქვამია, რომ ბურებმა ააფეთქეს მატარებელი. როგორც გახვებში ჰეკირობენ, ეს სხვა მატარებელია და არა ის, რომლის შესახებაც წინად იუწყებოდნენ.

3 ოქტომბერი

**ლონდონი.** საღამოს გახვებში იუწყებანი, რომ როგორც ფოლკ-სუსტედან მოსულ ცნობებდგანა სჩანს, ბურებს, გენერალის კოკის წინამძღობობით, დღეს ნიუ-ყესტლი აულოთ.

**ლონდონი.** დღეს გენერალ ბუ-ლერი თავისის შტაბით საუბტგამ-პუანში წვიდა, სიადგანაც დღესვე სამხრეთ აფრიკაში გაუღდებდა გზას. უელსის პრინცმა, კემპარდის ჰერცოგმა, ლორდმა უოლსლეიმ და სამხედრო მინისტრმა ბულერი რკინის გზის სადგურამდე გააციდეს. ხალხი გენერალს აღტაცებით ეგებებოდა.

**კაპუბადნი.** კარის ახალშენში, ერთს სადგურთან ორი მატარებელი დაიჯახა ერთმანეთს. ამ მატარებლებში იოგანენსბურგადგანა და ბლომ-ფონტინიდან გამოქცეულნი ისდენ დაიღუპა რე კაცი, დიქა შვიდი.

**ბარცლონა.** სტუდენტები, ორ გუგუად გაყოფილი, ქალაქის ქუჩებში დადიოდნენ. ამან პოლიციის ჩარევა გამოიწვია. დაქრილი იქნენ ერთ პოლიციელი და ერთი სტუდენტი.

4 ოქტომბერი

**ჩიტა.** აქ არსდბა სამიპერატორო გამოსაცდელ სამკურნალო მეცნიერების ინსტიტუტის სადგური საქონლის ჰარის გამოსაცდელი და ამ ქირის საწინააღმდეგე წამლის მოსა-

მზადებლად და ასაცრეოდ. **დაჩმუბადნი.** დიდი მთავარი კირილე, შორის და ანდრა ვლადიმირის ძენი ვოლფგარტირდგან პარკის წვიდნენ. იქავე გაიმზავრა საბერძნეთის ბატონი შილი ნიკოლოზოვი.

**ურბანი.** ლედი-სმიტიდან და გლოკედგან აქამდე არავითარი ნმდვლი ცნობები არ არის მოსული, იმას გარდა, რომ გლოკეს დარაჯსა და ბურებს შორის თოვის სროლა ყოვილა. ყოველი მოსული ამავი გვაუწყებს, რომ ნიუყესტლი ბურებს დაუჭირა.

**კაპუბადნი.** აქ ხმა დიდს, რომ ინგლისის რაზმმა შეჩერა ტრანსკაპლის ბურები, რომელთაც განზრახვა ჰქონდათ შეერთბოდნენ მოდერი-ფრენტან მდგარს ბურებს და სპირტი-ფრენტანთან, კომერციის სმზრეთით, დიდი ბრძოლა მოხდა. ამბობენ აგრეთვე, რომ ბურებმა დაქირავს რკინის გზის სადგური მარტერ-ხიდზე, ფრებურგას და კემპარდის შუა გამართული; ბურებს თან ზარბაზნებიცა ჰქონიათ. ამბობენ, რომ ფოკსბერგისა და კემპარდის შუა ბრძოლა არის.

შეტყუბრგის ბარც, 30 სექტემბერი.

მედი-ლია.	მედი-ლია.	მედი-ლია.	მედი-ლია.
მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
210	99 1/2	100(2)	101(2)
99	95	92	299 1/2
268 1/2			

## ბანსხალეხანი

ბირეშუმის ქსოვილები ქუთაისის გუბერნიის მესამეშეშეო მანსხალეხანისა ისყიდება ქუთაისში—წერტილის წიგნის მალაზიაში; შპირილაში—ილია მალაზიაში; (3-უ.—2)

## „ბუნებების კარნი“

(ახალი შეკრული გამოცემა) დაიბეჭდა მეათედ (50,000) და ისყიდება „წერა-კითხვის“ საზოგადოების წიგნის მალაზიაში. ეს გამოცემა შეცვლებული და თქვენი გვერდით უფრო დიდი წინანდელს გამოცემებზედ ფსიკიკალიტეულოა. წინედ ღირდა 90 კაპ. ახლო კარის ყიდანად 80 კაპ. ანუ თობი აბზო. ვინც დაიდო ფულზედ ათხე ნაკლებს არ იყიდის, წიგნი დათბობა 70 კაპ., ხოლო ვინც ოცზედ ნაკლებს არ წიგნებს, ამის წიგნი მიეცემა 64 კაპ. (3-2)

ბეტერბ. სამკურნალო გამგეობის ნება-რითი. დიდი კოლოფი ღირს 5 მან., პატარაკოლ.—3 მან. და 1 მ. 50 კაპ.



**სახლი საშუალებ**  
თვის გასაზრდელად და გასამაგრებლად, რომელიც აგრეთვე ქერლსაც აქრობს. შედგენა გამოვიდა კიდევ ახალი საშუალება

**„პეპრსისი რძე“**  
სახის განაწილებლად და გასათეობლად. „პეპრსისი რძე“ არჩენს მზისაგან დამწვარ კანს, სპობს მუწუკებს, არბილებს კანს. ფანი შვედსაბრისი ქალ-მისა: ვადენია; დიდი კეპე—2 მან., პატარა—1 მან. 50 კაპ. იყიდება ყველა საზარფიერო და საფუთქო მაღაზიაში, მთავარი საწყობი არის პეტერბურგში, რუშინის ქუჩაზედ №15, ხადე, 12. საწყობს ვაწარმოებენ იქვეს ტელისში—ერენის მოედ. საფუთქო საქონლის სავაჭრო ამანაგობაში და მაქოში, იყიდება აგრეთვე ხიდზედ პაპოვისა და არისტაკოვის საფუთქო მაღაზიაში. (100—150—14)

## გაგვეოკა

ტელისის სთავალ-აზნაურო სკოლის ამითი აცხადებს, რომ მოსამზადებელ კლასის მესამე და მეოთხე თავსუფლებებში გახსნილია სამ სამი თავსუფლი ადგილი მოუფეთითვის; მსურველთ შეუძლიანთ მოიყვანონ ცაწყლები გამოსაცდელად ამ წლის 2 ოქტომბერს.